

torek, 9. junija 2026

potovanja@vecer.com

Potovanja | 19

JERUZALEM SLOVENIJA

Od vode do piva po vinorodni deželi

Ormoški grad in stoletna železniška postaja, Ormoške lagune, jeruzalemski vinogradi in lokalna pivovarna so le del presenetljivo raznolike ponudbe te slikovite destinacije

Barbara Gavez Volčjak

Ko se zbudimo v Biotermah v Mali Nedelji, nič ne nakazuje, kako pester program je za ta dan študijske ture slovenskih novinarjev po Prlekiji pripravila agencija MGM Media Optima. Na vrsti je odkrivanje destinacije Jeruzalem Slovenija, ki jo upravlja Javni zavod za turizem, kulturo in šport občine Ormož. Ker smo si že dan prej ogledali eno glavnih ormoških znamenitosti, grad z najvišjim stolpom v Sloveniji, smo radovedni, kaj neki nas še čaka.

Ogled gradu začnemo prav v stolpu, ki so mu namerili 45,68 metra višine, z razgledne ploščadi pa seže pogled preko vinorodnih prleških gričev vse do Pohorja, Boča, Donačke gore in daleč na Hrvaško. S stolpa pa nam naša vodnica **Mojca Gorjak Lukman** iz že omenjenega zavoda pokaže tudi stanovanje v neposredni bližini gradu, v katerem je nazadnje ubožana prebivala poslednja plemiška lastnica ormoškega gradu, grofica Irma Wurmbrand-Stuppach. "Po drugi svetovni vojni so ji grad vzeli, vendar Ormoža ni hotela zapustiti. Preživljala se je tudi s tem, da je prodajala svoje imetje," razlaga vodnica. Pohiteti moramo, da lahko za srečo pozvonimo z grajskimi zvonovi, eden je za moške, drugi za ženske, preden na dvorišču gradu zapojejo učenci na šolski prireditvi. Nato nas Gorjak Lukmanova popelje po lepo urejenih grajskih sobanah, namenjenih tako turističnim ogledom kot tudi protokolarnim dogodkom. "Veliko smo prenovili s pomočjo sredstev ministrstva za kulturo, ki smo jih pridobili na razpisu, nekaj dela pa nas še čaka," omeni vodnica, ko nas popelje od dvorane z iluzionistično stropno poslikavo mimo bidermajerskega pohištva do zbirke povečanih starih fotografij Ormoža in okolice. V gradu je urejena tudi kinodvorana s starinskim projektorjem, ogledati si je mogoče film iz leta 1935, ki velja za enega najstarejših zvočnih filmov na območju nekdanje Jugoslavije, in lani posneti igrani film o Doroteji Beda, domačinki, ki so jo v 17. stoletju obsodili na smrt zaradi čarovništva.

Živa zgodovina železnice v Osluševcih

V pritličju gradu je urejena tudi degustacijska soba, ki jo krasijo steklenice županovega vina iz mestnega vinograda. Protokolarno vino je šipon, najbolj razširjena sorta na tem območju, zato se bomo z njo na tej turi še srečali. A kot rečeno uvodoma, najprej pride na vrsto voda. V Bioterme pridemo ravno še dovolj hitro, da lahko preizkusimo dobrodejne lastnosti termalne vode, ki na izviro doseže od 42 do 51 stopinj Celzija, naslednji dan pa že zgodaj odrinemo naprej. A naše hiške so razporejene ob kopalnem ribniku, ki ga je letošnja dolga in mrzla zima sicer nekoliko prizadela, vendar rastlinje v njem znova oživlja. Voda v ribniku ni termalna, zato ponuja osvežitev le v najtoplejših poletnih mesecih, je pa po zagotovilih **Jožice Polajnko** iz marketinga Bioterma izjemno čista.

Na svoj račun pridejo najrazličnejši obiskovalci

Toda ker na študijski turi nismo (samo) zaradi vode, se podamo proti naslednji postaji poti. In to dobesedno, obiščemo namreč Stanico Osluševci, kjer nam **Janko Korpar**, nekoč zaposlen pri Slovenskih železnicah, danes pa zelo aktiven član Društva za ohranjanje dediščine Prleški železničar, razkaže lepo urejen in vzdrževan mini železniški muzej. "Postaja je bila predvidena za rušitev, ko so prenavljali progo in so postajališče prestavili, ampak ker smo v njej uredili muzej, smo jo lahko obdržali," pojasnjuje Korpar. Prav letos rezervat Ormoške lagune je nastal na postaji Osluševci praznuje stoletnico delovanja, zato bo na njej 13. junija posebna slovesnost, a za ogled je nadvse zanimiva kadarkoli. V starem madžarskem poštnem vagonu, prav tako iz leta 1926, ki so ga člani društva našli odstavljenega na Pragerskem in ga dali obnoviti, je prikazana nekdanja postaja

Pogled na jeruzalemske vinograde
Foto: Barbara Gavez Volčjak

z vsemi podrobnostmi, potrebnimi za upravljanje proge, signalizacijo, komunikacijo, prodajo in preverjanje vozovnic. Korpar našteva imena eksponatov in njihovo uporabo tako natančno in izčrpno, kot bi kdo drug našteval vsebino svoje omare. Pove še, da Stanico kot učni center uporablja tudi mariborska fakulteta za prometno inženirstvo, sicer pa jo obiskujejo skupine iz vrtcev, šol, društev upokoencev, raznih zavodov. "Tudi tujci prihajajo, največ Avstrijci, enkrat so bili neki Američani. Od 2000 do 3000 obiskovalcev imamo letno, vstopnina je pet evrov," opisuje Korpar, ko nam razkazuje še progovne vozičke, maketo železniške proge z vlakci, stare fotografije in plakate in še vrsto predmetov, ki so neposredno ali posredno povezani z vlaki. Opazimo tudi kolesarnico, polno bolj ali manj starih koles, in Korpar pojasni: "Ljudje so se nekoč na vlak pripeljali s kolesom in ga tukaj zaklenili, medtem ko so bili na poti. Številni okoličani, ki vedo za naš muzej, pripeljejo sem kolo, ki ga več ne potrebujejo, pa tudi kake druge predmete, povezane z železnico." Muzej je torej poleg tega, da je tudi društveni prostor za 130 članov društva, nekakšno jedro zgodovinskega spomina tega malega kraja.

Vodni bivoli so zvezde Ormoških lagun

In če smo v železniškem muzeju občudovali industrijsko dediščino, ki se je ohranila in napredovala, se na naslednji postaji srečamo s tako, ki se je razvila v nekaj povsem drugega. Naravni rezervat Ormoške lagune je nastal na bazenih nekdanje ormoške tovarne sladkorja, v katerih so čistili odpadno vodo od procesiranja sladkorne pese. Potem ko so tovarno zaprli, je območje prevzelo v upravljanje Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije (DOPPS), zato nas po rezervatu vodi njegov član **Luka Božič**. "Osnovni namen rezervata je varovanje, ohranjanje območij, ki so izstopajočega pomena za naravo, v tem primeru je to mokrišče. Eden od naših glavnih ciljev pa je informiranje, ozaveščanje, izobraževanje obiskovalcev," pojasni, zakaj je naravni rezervat tudi neke vrste turistični objekt. Na več mestih so postavljene opazovalnice, v katerih lahko ljudje nemoteče opazujejo dogajanje v naravi in njene prebivalce, na plakatih in tablah pa izvejo vse o mokriščih, tamkajšnjih prebivalcih in rastju. "Večina turistov si najbolj želi videti vodne bivole, ki smo jih sicer sem pripeljali zaradi upravljanja mokrišča, z njimi dosegamo želeno stanje določenih habitatov, a

Muzej Stanica Osluševci
Foto: Barbara Gavez Volčjak

Tadej Jurinec in Matej Skoliber v Središču ob Dravi varita, destilirata in pripovedujeta zgodbe. Foto: Barbara Gavez Volčjak

so postali v teh letih svojevrstna znamenitost," razlaga Božič, ko v objektiv teleskopa lovi bivole, pa tudi močvirsko sklednico, edino avtohtono želvo celinskih voda v Sloveniji, pa čopasto pribo in druge stalne in nestalne prebivalce lagun. Območje je namreč zelo pomembno tudi za ptice selivke, teh se lahko v selitvenem obdobju zbere več deset tisoč.

Za ljubitelje in tudi poznavalce

Tudi mi kmalu odletimo naprej, počasi se nam namreč že oglašajo želodci. Dušo si privežemo v gostišču Taverna na Svetinjah, kjer mir sredi vinogradov kar naenkrat prekine hrup motorjev. K sosednji mizi posedejo trije avstrijski pari srednjih let, in usnju in tetovajah, ki pa so z umirjenimi gestami in toni pravo nasprotje hrupnemu prihodu in robatemu videzu. Ko nekoliko pozneje zavijemo še k Zidanici Malek in degustiramo najznačilnejše vzorce iz Puklavčeve kleti, opazujemo še eno družbo Avstrijcev, nekoliko starejših od motoristov in - na kolesih. "Prihajamo iz okolice Gradca, prespali smo v Radencih, zdaj gremo na Ptuj. Nam namignete, kje lahko kaj dobrega pojemo?" odgovorijo na naše poizvedovanje. Med našim postankom pri Maleku pa se ob zidanici zbere tudi večja skupina ljudi v enakih majicah z grbom. Ker smo novi-

nari pač radovedni, kmalu izbrskamo, da so člani Društva vinskih svetovalcev Sommelier Slovenije na delovnem obisku. Na Jeruzalemu torej pridejo na svoj račun najrazličnejši obiskovalci: od tistih, ki ljubijo udobno potovanje, do onih, ki se radi med potepanjem tudi malo preznajo; od takih, ki jim je vino poklic, do drugih, ki raje uživajo sadove njihovega dela.

Le ena v naši novinarski ekipi nikakor ne pride na svoj račun, je namreč ljubiteljica piva, a ji ga je sredi vinorodne dežele nerodno naročiti. Zato pa je zadnja postaja našega potepa kot nalašč zanjo. V Središču ob Dravi se ustavimo pri **Mateju Skolibru** in **Tadeji Jurinec**, ki sta iz družinskega priimka skovala blagovno znamko Skolibeer. Poleg temnega in svetlega piva izdelujeta še dve vrsti destilatov, meto in gin. Skoraj še bolj zanimivo kot sam ogled pivovarne in destilarne s pokušino izdelkov, pri čemer Matej Skoliber natančno opiše vse postopke, količine in sestavine, pa je posejanje na lepo urejeni terasi s pogledom proti Dravi.

Naravni rezervat Ormoške lagune
Foto: Barbara Gavez Volčjak

